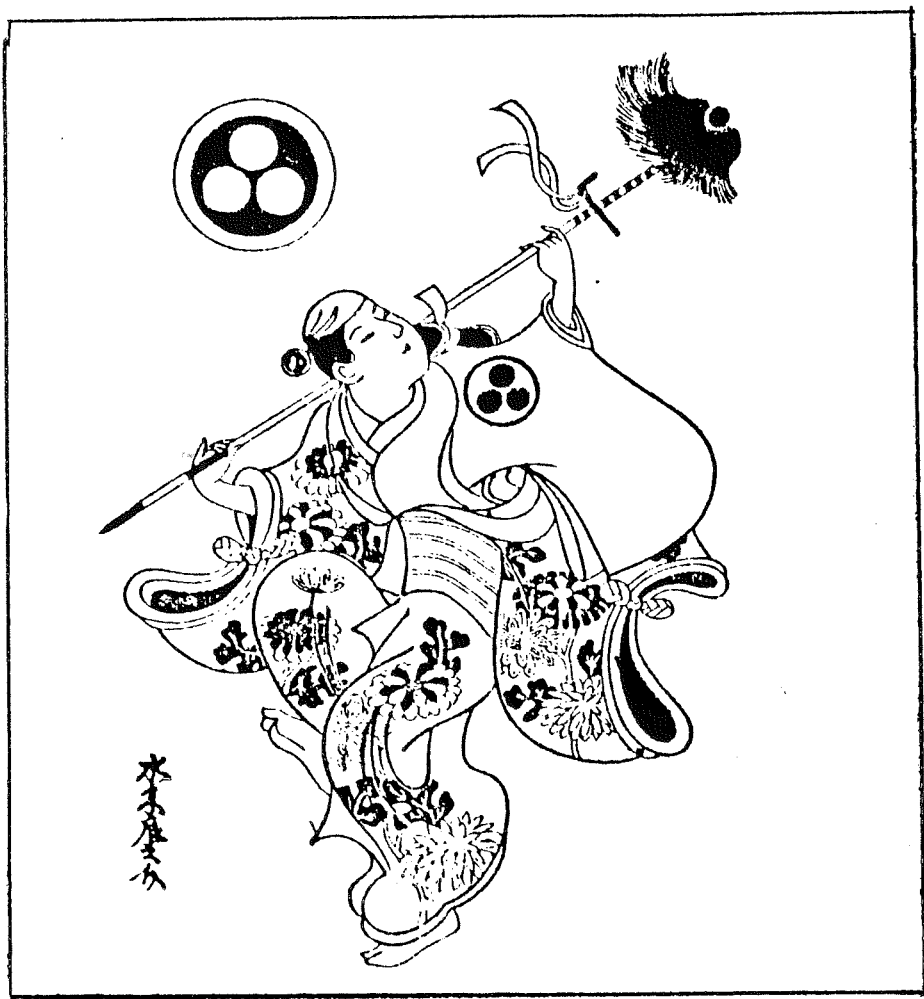

KABUKI

Kabuki

Ensemble Ennosuke Ichikawa III
Tokyo, Japan

Amsterdam, Rai-Congrescentrum:
22 en 23 juni
Aanvang: 19.30 uur

Presentatie onder auspiciën van
Extra European Arts,
Committee for the Promotion of
the non-western Arts
(Maison des Cultures du Monde,
Parijs;
Berliner Festspiele, Berlijn;
Internationales Institut für
Vergleichende Musikstudien und
Dokumentation, Berlijn;
Centro di Ricerca per il Teatro,
Milaan;
Associazione Teatri Emilia
Romagna, Modena;
Ateliers d'Ethnomusicologie,
Genève;
Commonwealth Institute, Londen;
Koninklijk Instituut voor de Tropen,
Amsterdam;
Holland Festival, Amsterdam)

Deze voorstellingen zijn mogelijk
gemaakt dankzij steun van het
Prins Bernhard Fonds.

Bezetting

Advies	Takeomi Nagayama
Algehele leiding	Murasaki Fujima
Supervisie	Fumihiko Fujima
Artistieke leiding en regie	Ennosuke Ichikawa III
Dramaturgie	Ginsaku Tobe
Hoofdrolspelers	Ennosuke Ichikawa III Monnosuke Ichikawa Danshirō Ichikawa Karoku Nakamura Kashō Nakamura Kotarō Nakamura Yajūrō Bandō Koyone Ichikawa Shinjiro Nakamura Ukon Ichikawa Roen Kataoka Danen Ichikawa Juen Ichikawa Tokichō Nakamura Kanjūrō Arashi Kisaburō Ichikawa Enjūrō Ichikawa Engorō Ichikawa Emiya Ichikawa Emitarō Ichikawa Enjiro Ichikawa Danshi Ichikawa Nobuo Arashi Chōjūrō Nakamura Tokisuke Nakamura Shikimatsu Nakamura Shizuya Nakamura Tokuya Arashi Kinya Kataoka Takijirō Ichikawa Takiyuki Ichikawa Sasatarō Onoe Kiyosuke Sawamura Tomijirō Nakamura Yaotishi Ichikawa Hinazō Arashi Hiroyuki Kurosawa
Overige spelers	Shigematsu Toyosawa Aoidayū Takemoto Ayadayū Takemoto Yasujiro Tsurusawa Tokiwaka Toyosawa Motodayū Takemoto
Musici	

Zang	Eigorō Kineya Eiichirō Kineya Chōnosuke Kineya
Slagwerk	Roshū Tōsha Yoshio Nakagawa Kazuo Nakai Sako Tanaka Sakisaburō Mochizuki
Organisatie	Daishirō Aramaki Tetsuo Kanaya Masao Nakano
Toneelleiding	Shōji Takeshiba
Technische leiding	Shunichirō Kanai Sadahide Hosaka
Techniek	Takashi Kanai Hideo Matsui Naokazu Ogura Mitoshi Ogura Mamoru Ōtsuka
Lichtontwerp	Yasuo Adachi
Belichting	Kiyotsune Sōma
Belichting	Tsutomu Mizuno
Rekwisieten	Tomoya Ikeda Hiroaki Yukawa Gorō Seta
Kostuums	Minoru Matsumoto Hitoshi Okunishi Chiaki Yamashita
Grime	Hiroshi Kataoka Yasuo Sunaga Kozō Sakamoto
Verzorging aankleding	Setsuko Kurosawa Haru Nakamura
Tourneeleiding	Hiroshi Kawaguchi
Sponsors	The Japan Foundation Japan Airlines
Productie	Omodaka, Co., Ltd. Shōchiku, Co., Ltd.
Productieleiding	Toshirō Nomura

Oorsprong van het Kabuki-theater

Kabuki is de meest populaire theatervorm die Japan rijk is. Het was en is het amusement bij uitstek voor de bevolking op het platteland en in de steden. Kabuki kwam tot ontwikkeling in de Edo-periode (1603-1868), toen de familie Tokugawa de macht had en Japan voor de buitenwereld was afgesloten. In deze tijd ontwikkelden de steden zich tot belangrijke politieke en economische centra. De opkomst van een burgerlijke klasse van ambachtslieden en kooplui ging gepaard met de ontwikkeling van cultuuruitingen, die aansloten bij de behoeften van deze bevolkingsgroepen. Het poppentheater (bunraku), de kamermuziek, en het Kabuki-theater kregen een plaats in het Japanse muziek- en theaterleven, naast de verschillende genres die aan het hof gebruikelijk waren.

Na 1868, toen keizer Meiji aan de macht kwam en de grenzen weer opengingen voor vreemdelingen, werd Japan overstromd door invloeden van buitenaf, met name uit de Verenigde Staten en Europa. Door de sterke gerichtheid op westerse klassieke en populaire muziek verloren vooral de traditionele muziek- en theatergenres van het hof (gagaku, noh) aan belangstelling en waardering. Het theater van de lagere klassen bleef echter populair. De traditionele en moderne versies van zowel bunraku als kabuki kunnen zich nog steeds in een enorme populariteit verheugen, zoals blijkt uit het feit dat de theaters in grote steden als Osaka, Kyoto en Tokyo (het voormalige Edo) twee maal per dag vol tot uitverkocht zijn.

Het woord 'kabuki' verwees in de 17e eeuw naar iets onconventioneels, bijvoorbeeld in kleding of sociaal gedrag. Het kwam voor het eerst in relatie met theater voor in een bron uit 1603, waarin melding

wordt gemaakt van een ongebruikelijke dans die in 1596 zou zijn uitgevoerd door een danseres van een Shinto heiligdom. Zij voerde een Boeddhistische festivaldans uit in een decor in noh-stijl, en combineerde een kleine Boeddhistische gong met de fluit en trommels uit het noh-theater. Hieruit ontstond vervolgens een vorm van populair amusement, die door rondreizende gezelschappen in het hele land werd verspreid en ook een plaats kreeg in permanente theaters in de grote steden. Volksdansen en pantomimes werden toegevoegd en de shamisen, een 3-snarige getokkelde luit, deed zijn intrede als belangrijkste melodie-instrument.

Oorspronkelijk bestonden kabuki-groepen geheel uit vrouwen, maar door associaties met prostitutie werden deze groepen, en om dezelfde reden later ook groepen bestaande uit jongens, door de regering verboden. Sinds die tijd is kabuki mannentheater, waarin de vrouwelijke hoofdrol een zeer gerespecteerde rol is.

Onnagata - de vrouwenrollen

Sinds 350 jaar wordt in het kabuki de techniek van het spelen van vrouwenrollen door mannen verbeterd en verfijnd.

Hierbij gaat het niet om het nadoen van vrouwen, maar om het creëren en stileren van het ideale vrouwbeeld. Hiervoor is een buitengewone lichaamsbeheersing vereist – men speelt voortdurend met bijeengehouden knieën (aankomende onnagata-spelers moesten vroeger gedurende de hele voorstelling een vel rijstpapier met hun knieën vasthouden) en met zo laag mogelijk neergedrukte schouderbladen, om de borstkas te verkleinen en de hals te verlengen. Daarnaast mag de onnagata-speler zich nooit recht van voren aan de zaal laten zien, maar moet zich altijd in een $\frac{3}{4}$ of en-profil pose aan het publiek vertonen. Bepaalde kabuki-families zijn gespecialiseerd in onnagata-

rollen. Van vader op zoon worden de geheimen van de vrouwenrollen overgedragen. Het zou ondenkbaar zijn dat een vrouw, zelfs een uit zo'n familie één van deze rollen zou gaan spelen.

Bewerking

'De duizend kersenbomen van Yoshitsune' behoort tot de 'jidaimono', pseudo-historische verhalen waarvoor met name het middeleeuwse genji-epos over de strijd tussen de Taira- en de Minamoto-families de stof levert. Vele van deze stukken werden oorspronkelijk voor het bunraku (poppentheater) geschreven, en werden na geleidelijk succes voor het kabuki bewerkt.

Ook na deze bewerking werden en worden de stukken voortdurend veranderd en aangepast aan de eisen van iedere nieuwe enscenering. Het gaat in het kabuki-theater dan ook niet zozeer om de tekst alswel om de uitvoeringen.

Men komt kijken naar de spelers, naar hun persoonlijke vertolking van een rol; en vooral naar de hoofdrolspeler, die zijn naam aan het gezelschap heeft gegeven.

Over Ennosuke Ichikawa III

Waar in de laatste 100 jaar het theater in West-Europa steeds meer belang aan tekst, concept en dus aan auteur, regisseur en dramaturg toekende, bleef in Japan de acteur steeds centraal staan. Enkele acteurs-families zorgden en zorgen voor de overlevering van vakmanschap, kennis, tradities en stukken. Van vader op zoon, of zoals in het geval van Ennosuke Ichikawa III van grootvader op kleinzoon, wordt het theatervak onderwezen en bewaard. De naam Ennosuke werd 115 jaar lang zonder onderbreking binnen het bloedverwantschap van de Ichikawa-familie overgedragen. (De meeste kunstenaarsfamilies kunnen hun hoge artistieke niveau slechts handhaven door zeer getalenteerde leerlingen van buiten de familie op

te nemen en te adopteren).

Ennosuke Ichikawa III kreeg deze naam in 1962 van zijn grootvader, Ennosuke II, toen hij bewezen had de veelzijdigheid en de virtuositeit te bezitten die van de drager van deze naam verwacht wordt.

In Yoshitsune Senbonzakura speelt hij verschillende rollen in verschillende stijlen, waarbij soms grote veranderingen in zeer korte tijd plaatsvinden.

Behalve de belangrijkste acteur is hij ook regisseur en dramaturg van zijn gezelschap. Alle dragers van de naam Ennosuke droegen wezenlijk bij aan de vernieuwing van het Kabuki-theater.

Ennosuke Ichikawa III, die zijn kabuki als volkstheater wil zien, verrijkt het met spectaculaire ensceneringen, waarbij hij 'chunori' (vlieg-trucages), snelle kostuumwisselingen en acrobatiek gebruikt.

Muziek

Het orkest in de coulissen verzorgt de begeleiding voor dansen en levert direct commentaar op de handeling met verhalende liederen, uit het poppentheater.

De muziek heeft een functie die vergelijkbaar is met filmmuziek: geluidseffecten geven, sfeer scheppen, ondersteunen van de actie op het toneel en suggereren van onuitgesproken gedachten. Zo kan men door middel van een Boeddhistische klok of een gezongen gebed aangeven dat een scène zich afspeelt bij een tempel. In een lied kan men het publiek meedelen dat het verhaal zich afspeelt in een geisha huis, in een paleis of op straat. Tussenspelen van de luit in combinatie met bepaalde trommelpatronen maken duidelijk dat het hier handelt om koud weer, regen of een donkere zomernacht. Dansen en gevechtsscènes krijgen een effectieve ondersteuning vanuit de coulissen. De muzikanten weten precies welke muzikale middelen zij dienen te gebruiken en elke toeschouwer weet uit ervaring wat de muziek moet betekenen.

Yoshitsune Senbonzakura

'De duizend kersenbomen van Yoshitsune'

Het werk

In 1747 nam Takeda Izumo, een der belangrijkste Japanse toneelschrijvers, weer een bekend thema uit het middeleeuws epos ter hand en schreef samen met Miyoshi Shōraku het stuk voor Bunraku-marionetten 'Yoshitsune Senbonzakura'.

Het buitengewone succes van 'Yoshitsune Senbonzakura' bij het marionettentheater was de aanleiding, enige jaren na het ontstaan, voor een bewerking voor het Kabuki-theater.

De oorsprong uit het bunraku wordt duidelijk door het handhaven van de muzikale begeleiding met de specifieke zangstijl Gidayū, die de handeling poëtisch vertelt en becommentarieert.

Tot op heden is 'De duizend kersenbomen van Yoshitsune' een van de bekendste en populairste werken uit het Kabuki-repertoire. De rijkdom aan kostuums, de massascènes, de ontelbare 'coups de théâtre', de gestileerde 'gedanstste' gevechten, maken de enscenering van dit werk tot het spectaculairste op het gebied van deze verfijnde theatervorm: in één enscenering zijn al deze buitengewone mogelijkheden van het Kabuki-theater te zien en te beleven.

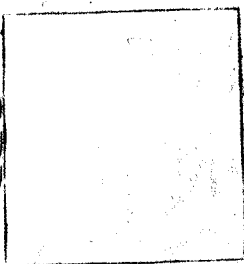
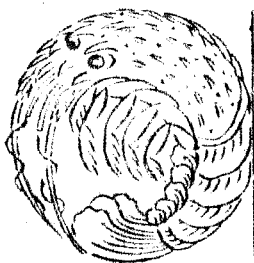
'Yoshitsune Senbonzakura' is een drama in 7 actes: een integrale opvoering zou ± 10 uur duren. Maar ook in Japan is het de gewoonte slechts enkele actes te spelen. Dit is mogelijk omdat door de structuur van het werk iedere acte een op zichzelf staand verhaal uitbeeldt dat met de andere actes in sfeer en personen overeenkomt.

De voorgeschiedenis

Het verhaal speelt in het Japan van de 12e eeuw, kort na de slag bij Dan no Ura, waar de clan der Taira door die van Minamoto volledig verslagen werd.

In de dramatische bewerking, afwijkend van de historische werkelijkheid, hebben de generaals Taira Tomomori en Taira Noritsune

met de jonge keizer Antoku de slag overleefd. Aan de andere kant staat Minamoto Yoshitsune, de dappere winnaar en grootmoedige held van deze slag, die voor deze overwinning grote gunsten van het keizerlijk hof in Kyoto ten deel vielen. Zij oudere broer Yoritomo, hoofd van de familie Minamoto, kan echter niet verdragen dat Yoshitsune zo beroemd is geworden. Hij onthoudt hem iedere erkenning en laat hem tenslotte als een verrader vervolgen. Om niet tegen zijn broer te hoeven strijden, besluit Yoshitsune met een klein gevolg in het geheim Kyoto te verlaten.

高居清長画

Acte I Scène I

Voor de Inari tempel in Fujimi

Minamoto no
Yoshitsune

Generaal van de Genji
Jongere broer van de machthebber,
Minamoto no Yoritomo

Karoku Nakamura

Benkei

Krijgsmonnik. Vazal van Yoshitsune

Kashō Nakamura

Hayami no Tōta

Vazal van Tosabō Shōzon
Na diens dood aanvoerder van de
Kamakura-krijgers

Yaotoshi Ichikawa

Shizuka-Gozen

Danseres. Geliefde van Yoshitsune

Kotarō Nakamura

Tadanobu

Satō Shirobyōe
Tadanobu

Vazal van Yoshitsune
In werkelijkheid een dubbelganger:
een in menselijke gestalte
optredende vos, Genkurō

Ennosuke Ichikawa III

Gevolg van Yoshitsune

Kamei, Rokurō
Kataoka, Hachirō
Ise, Saburō
Suruga, Jirō
Sasame, Chōta

Shinjiro Nakamura
Yajūrō Bando
Koyone Ichikawa
Ukon Ichikawa
Juen Ichikawa

Samoerai

Engorō Ichikawa
Takiyuki Ichikawa
Takijiro Ichikawa
Kiyosuke Sawamura
Tokuya Arashi
Tokumura Arashi
Kinya Kataoka
Sasatarō Onoe
Enjiro Ichikawa
Tomishirō Nakamura
Takamura Arashi

Yoshitsune heeft besloten naar het eiland Kyūshū af te reizen. Begeleid door zijn vazallen Kamei, Kataoka, Ise, Suruga en Benkei arriveert hij in Fushimi, waar ze van plan zijn zich in te schepen. We zien ze voor de tempel van Inari halthouden. Inari is de god van de velden (die in Japan als de geest van een vos wordt voorgesteld, een dier dat volgens het volksgeloof toverkracht heeft).

Hier wordt Yoshitsune door de mooie Shizuka-Gozen, zijn lievelingsconcubine, ingehaald. Ze smeekt hem haar op zijn vlucht mee te nemen. Ondertussen komt de trouwste vazal van Yoshitsune, de krijger-monnik Benkei op, die werd opgehouden door een gevecht met de vijand. Yoshitsune heeft zich tegen hem gekeerd, omdat hij Yoritomo's soldaten heeft gedood en beticht hem ervan met deze gewelddaad de breuk met Yoritomo definitief bezegeld te hebben. Het ingrijpen van Shizuka-Gozen sust enigszins de woede van Yoshitsune, die Benkei reeds met de dood dreigde om de fout weer goed te maken. Men bereidt het vertrek voor, maar Benkei overtuigt Yoshitsune ervan Shizuka-Gozen niet mee te nemen: met een vrouw erbij zou de reis langzaam en gevaarlijk worden. Ten afscheid schenkt Yoshitsune zijn minnares een waardevolle tovertrommel, die hij van de keizer heeft gekregen. Shizuka-Gozen is echter zo vertwijfeld, dat Yoshitsune's soldaten haar aan de stam van een kersenboom moeten vastbinden om te voorkomen dat ze hem zal volgen. Nauwelijks hebben de krijgers zich verwijderd of een generaal uit het leger van Yoritomo, Tōta, komt op over de *hanamichi* (passerelle); hij vervolgt de vluchtelingen. Hij ziet de vrouw, herkent haar en gelukkig over de buit die hij gevonden heeft, neemt hij haar de trommel af en haarzelf gevangen. Plotseling komt echter een vazal van Yoshitsune op, Satō Tadanobu, die Tōta de weg verspert, hem aanvalt, verslaat en

de trommel herovert. Shizuka-Gozen is bevrijd. Yoshitsune, die het gebeurde uit de verte heeft gevolgd, haast zich naderbij en looft Tadanobu voor zijn moedig ingrijpen. Als beloning geeft hij hem het recht de naam Yoshitsune Genkurō te dragen en zich als zijn broeder te beschouwen. Hij schenkt hem een eigen wapenrusting en vertrouwt hem Shizuka-Gozen toe om haar naar Kyōto te begeleiden en daar op nieuws van hem te wachten. Daarna vertrekt Yoshitsune.

Shizuka-Gozen verlaat met de trommel over de hanamichi het toneel. Nauwelijks is zij uit het zicht verdwenen of men hoort de klank van een trommel en Tadanobu ondergaat een plotselinge verandering. Het blijkt dat Tadanobu eigenlijk ver weg en ziek is, en dat deze, die wij zagen, de geest is van een jonge vos. De tovertrommel werd gemaakt van de huid van zijn moeder en als er op gespeeld wordt, wordt de geest van de trommel onweerstaanbaar aangetrokken. Nu volgt de vos Shizuka-Gozen terwijl hij een virtuose *roppo* (6-richtingen-dans) langs de hanamichi ten tonele voert.

Onderbreking 15 minuten.

Acte II Scène I

Herberg aan de haven

Ginpei/Tomomori	Zeevaarder en eigenaar van de herberg in Daimotsu. In werkelijkheid is hij Taira no Tomomori , een generaal van de Heike - (Taira) - Partij, die zich na de nederlaag van zijn bloedverwanten in Daimotsu verstopt houdt.	Ennosuke Ichikawa III
Genkurō, Yoshitsune		Karoku Nakamura
Kamei		Shinjiro Nakamura
Ise		Koyone Ichikawa
Suruga		Ukon Ichikawa
Oryū	De vrouw van Ginpei In werkelijkheid Suke no Tsubone (De titel voor een hooggeplaatste hofdame), min van de keizer Antoku	Monnosuke Ichikawa
Oyasu/Keizer Antoku	De dochter van Ginpei en Oryū . In werkelijkheid de achtjarige Keizer Antoku	Hiroyuki Kurosawa
Sagami, Gorō	Vazal van Hōjō Tokimasa uit Kamakura. In werkelijkheid een vazal van Taira Tomomori	Danshirō Ichikawa
Irie, Tanzō	Vazal van Sagami. In werkelijkheid een vazal van Taira Tomomori	Enjūrō Ichikawa
Zeelieden		Roen Kataoka Danen Ichikawa Juen Ichikawa Kanjūrō Arashi Kisaburō Ichikawa Tomishirō Nakamura
Dienstmeisjes		Tokichō Nakamura Emiya Ichikawa
Kataoka		Yajūrō Bandō

Acte II Scène I

Voor de herberg in Tokaiya praten matrozen met elkaar over het slechte weer. Sagami Gorō, een Samoerai van Yoritomo, treedt op; hij wordt ontvangen door de vrouw van Ginpei, de herbergier. Gorō vraagt om een boot en verklaart dat hij Yoshitsune op bevel van de Shōgun achtervolgt. De vrouw antwoordt dat men onmogelijk op zijn verzoek kan ingaan omdat er andere klanten in huis zijn die sinds twee dagen op weersverbetering wachten om te kunnen vertrekken. Gorō wordt argwanend en wil weten wie deze klanten dan wel zijn. Hij probeert met geweld het huis binnen te dringen. Ginpei komt, weerstaat de Samoerai en verhindert hem binnen te komen. Gorō, die hierdoor woedend wordt, vecht tegen de herbergier, die het echter lukt de Samoerai te verjagen. Dan haast Ginpei zich de boot voor de bereiden en vraagt zijn vrouw de gasten over het naderend gevaar in te lichten. Uit het huis komen Yoshitsune en zijn gevolg. Zij zijn die verwachte klanten.

Yoshitsune prijst het gedrag van Ginpei en belooft zijn vrouw hem tot Samoerai te benoemen zodra hij hiervoor gemachtigd is. De vrouw schenkt saké voor de gasten, die daarna in de regen vertrekken. Ginpei komt weer op met zijn kleine dochter Oyasu. Dit keer is de herbergier als krijgsman gekleed. Wij vernemen dat hij Taira Tomomori is, de legeraanvoerder der Taira, die bij de slag om Dan-no-Ura ontkomen is. Om de jonge keizer Antoku te beschermen, heeft hij zichzelf als koopman en de keizer als meisje verkleed en als zijn eigen dochter uitgegeven. Zijn vrouw is in werkelijkheid een verklede hofdame en heet Suke-no-Tsubone. Vannacht, zegt Tomomori, zal hij de gelegenheid krijgen wraak te nemen op de gehate Minamoto: het noodlot heeft hem Yoshitsune gezonden. Hij vertelt hoe het incident met de vermeende Sagami Gorō door hem zelf zorgvuldig is voorbereid om

'Ginpei' het volste vertrouwen bij Yoshitsune te laten wekken. Op de boot zal Taira Tomomori Yoshitsune doden. Hij zal gebruik maken van het slechte weer en rondvertellen dat Yoshitsune in de storm zou zijn omgekomen. Het geheim van de ware identiteit van 'Ginpei' kan zo bewaard blijven. Hij zegt tegen de vrouw dat hij met het hoofd van Yoshitsune zal terugkeren en spoort haar aan naar hem uit te kijken. Wanneer de boot met gedoopte lichten zou terugkeren, betekent dat dat de hinderlaag mislukt en Tomomori zelf om het leven is gekomen. In dit geval moet Suke-no-Tsubone de jonge keizer Antoku doden, zodat hij niet in vijandelijke handen zal vallen. Begeleid door zijn stuurman vertrekt Tomomori.

Onderbreking 5 minuten.

Acte II Scène II

Achter in de herberg

Tsubone, Suke no

Keizer Antoku

Kamei

Kataoka

Ise

Suruga

Irie

Sagami

Yoshitsune
Kata Gunpyō

Hofdames

Monnosuke Ichikawa

Hiroyuki Kurosawa

Shinjiro Nakamura

Yajuro Bando

Koyone Ichikawa

Ukon Ichikawa

Enjiro Ichikawa

Danshiro Ichikawa

Chojuro Nakamura

Emiya Ichikawa
Shikimatsu Nakamura
Shizuya Nakamura
Nobuyo Arashi
Danshi Ichikawa
Tokisho Nakamura

(Suke no-Tsubone en de jonge keizer trekken de prachtige hofkleding aan en wachten hoopvol op de afloop van Tomomori's plan: nu schijnt het tijdstip waarop de Taira weer aan de macht komen, niet meer al te ver). Bij het aanbreken van de dag brengt een boodschapper van Tomomori slecht nieuws: de storm raast met verschrikkelijk geweld en Yoshitsune is op zijn hoede. Op een of andere manier moet hij de samenzwering ontdekt hebben. Bevreesd stuurt Suke-no-Tsubone de boodschapper terug om verder nieuws te halen. Zij opent de ramen die op zee uitkijken. In de verte is de boot van Tomomori te zien. Eerst schijnen alle lichten vanuit de boot. Maar dan doven ze, het ene na het andere, het teken van Tomomori's nederlaag.

Inderdaad komt er een andere boodschapper op, Irie Tanzo, die, gewond, vertelt hoe Yoshitsune gewonnen heeft en Tomomori, door de vijanden overweldigd, zich in zee gestort heeft. Na het

brengen van deze boodschap volgt Tanzo zijn kapitein in zee. Suke-no-Tsubone en de vrouwen in haar gevolg weeklagen. De kleine Antoku die niet begrijpt wat er gebeurt, vraagt voor welke reis men zich voorbereidt. Suke-no-Tsubone legt hem zacht uit dat hij op het punt staat naar een land te gaan dat zich onder de golven van de zee bevindt. Daar wachten zijn grootmoeder en al zijn voorvaders op hem. Ongerust vraagt het kind of hij alleen zal gaan maar Suke-no-Tsubone stelt hem gerust: zij zal hem begeleiden. De hofdames storten zich het eerst in zee. Suke-no-Tsubone neemt het kind in haar armen en staat op het punt hen te volgen als Yoshitsune met zijn gevolg opkomt. Hij ontruikt haar het kind.

Onderbreking 5 minuten.

Acte II Scène III

Het strand van Daimotsu

Tomomori
Genkurō, Yoshitsune
Benkei
Kamei
Kataoka
Ise
Suruga
Keizer Antoku
Tsubone

Ennosuke Ichikawa III

Karoku Nakamura

Kashō Nakamura

Shinjiro Nakamura

Yajūrō Bandō

Koyone Ichikawa

Ukon Ichikawa

Hiroyuki Kurosawa

Monnosuke Ichikawa

Wij bevinden ons op het rotsenstrand van Daimotsu. Een groot anker ligt verlaten op de oever. Yoshitsune, Antoku en Soku-no-Tsubone komen op. Voor hen verschijnt Tomomori die dodelijk gewond is. Als hij Yoshitsune herkent roept hij de ridder toe dat hij zich op de strijd moet voorbereiden. Yoshitsune, die met bewondering naar zijn moedige vijand kijkt, weigert te vechten. Hij verklaart dat hij en Benkei gehoord hebben hoe Tomomori de dame zijn plan vertelde. Met voorkennis van de val, is het hen gelukt hem te verslaan. Yoshitsune gaat verder door Tomomori's trouw aan zijn keizer te prijzen en verzekert hem dat hij hem niet hoeft te vrezen. Yoshitsune zelf zal het kind beschermen omdat datgene wat hij verpersoonlijkt hem heilig is, ook al stroomt het bloed der Taira door zijn aderen.

Tomomori erkent de edelmoedigheid van Yoshitsune maar wil zich toch op hem wreken en stort zich op zijn tegenstander. Benkei grijpt in en houdt hem tegen. De jonge keizer vraagt hem in te zien dat Yoshitsune nu een vriend is. Tomomori aarzelt nog. Suke-no-Tsubone smeekt hem iedere vijandigheid te laten vallen. Om haar smeekbede kracht bij te zetten pleegt zij voor zijn ogen zelfmoord. Tomomori die uiteinde-

lijk overtuigd is, vertrouwt Yoshitsune het leven van de keizer toe. Dan bereidt hij zich voor om zich in zee te storten. Voordien verzoekt hij Yoshitsune iedereen te vertellen dat niet de levende Tomomori maar zijn geest hem heeft aangevallen. Yoshitsune verzekert hem dat hij in vrede sterven kan omdat hij voor het kind zal zorgen. Tomomori lacht, omdat uit de vijand van gisteren, vandaag een vriend is geworden. Dan bindt Tomomori zich het ankertouw om de borst en laat zich van een rots in zee vallen.

Pauze 25 minuten.

Acte III Scène I

Het paleis van Kawazura-Hogen

Tadanobu
Sato Shirōbyōe

De echte Tadanobu
De favoriete vazal van Yoshitsune.
De jongere broer van Satō
Saburōbyōe Tsuginobu, die in de
slag van Yashima in plaats van
Yoshitsune werd gedood.

Ennosuke Ichikawa III

Yoshitsune

Karoku Nakamura

Shizuka-Gozen

Kotarō Nakamura

Kawatsura Hōgen

Hoogstaande monnik en opper-
hoofd van de tempelberg. Yoshino,
vriend van Yoshitsune

Roen Kataoka

Asuka

Zijn vrouw

Monnosuke Ichikawa

Kamei

Shinjiro Nakamura

Suruga

Ukon Ichikawa

Samoerai

Kinya Kataoka

Vos-Tadanobu

Een dubbelganger van Tadanobu.
Het is de toervos Genkurō, die een
mensengedaante aanneemt om bij
de trommel Hatsune te zijn.

Ennosuke Ichikawa III

Dienstmeisjes

Nobuo Arashi
Shikimatsu Nakamura
Shizuya Nakamura
Emiya Ichikawa
Danshi Ichikawa
Tokicho Nakamura

**Boeddhistische
Priesters**

Engorō Ichikawa
Chōjūrō Nakamura
Takiyuki Ichikawa
Tokuya Arashi
Tokumaru Arashi
Enjuro Ichikawa

Wij bevinden ons nu in het paleis van Kawazura-Hōgen, op de berg Yoshino. Hier logeert Yoshitsune. Hij weet niet dat slechts een deel van de monniken aan zijn kant staat, de anderen zijn trouw aan zijn broer Yoritomo.

In aanwezigheid van Yoshitsune kondigt een Samoeraï de aankomst van Sato Tadanobu aan. Tadanobu verontschuldigt zich bij Yoshitsune bij de vlucht uit Kyōto niet aan zijn zijde te zijn geweest. Verrast vraagt Yoshitsune hem waarom Shizuka-Gozen niet bij hem is. Verbluft antwoordt Tadanobu dat hij rechtstreeks van huis komt en dat hij niets weet over Shizuka-Gozen. Yoshitsune houdt vol dat de vrouw bij hem is, daar hij haarzelf aan hem toevertrouwd heeft. Woedend verdenkt hij Tadanobu van verraad: zeker heeft hij de vrouw aan zijn vijanden verkocht en wil nu ook hem verraden. Op zijn bevel wordt Tadanobu gevangen genomen. Een bediende kondigt de komst van Shizuka-Gozen en een andere Tadanobu. Verontwaardigd vraagt Tadanobu wie het waagt zijn naam te misbruiken. Shizuka-Gozen komt op. Zij is alleen en heeft een waardevolle, in een zijden doek gewikkelde, trommel bij zich. Yoshitsune ontvangt haar liefdevol en vraagt waar Tadanobu is. Zij antwoordt dat hij een ogenblik geleden nog bij haar was. Verbluft toont Yoshitsune haar de ware Tadanobu, die zij echter niet herkent. Haar wordt gevraagd hem beter te bekijken. Shizuka-Gozen zegt dat deze man als twee druppels water lijkt op de man die haar begeleid heeft, alleen het patroon van zijn kimono was anders. Tot algemene verbazing voegt Shizuka-Gozen hier aan toe dat tijdens de reis Tadanobu haar steeds op geheimzinnige wijze was verschenen, telkens als zij op de trommel sloeg. Om dit raadsel op te lossen verstoppen Yoshitsune en de ware Tadanobu zich en vragen Shizuka-Gozen op de trommel te slaan. En de vos-Tadanobu verschijnt. De valse Tadanobu

weigert het verzoek zich aan Yoshitsune voor te stellen. Shizuka-Gozen dringt erop aan zijn ware identiteit te onthullen. De vos-Tadanobu vertelt zijn geschiedenis: enige jaren geleden leefde er een vossenpaar in Yamato; tijdens een verschrikkelijke droogte namen de boeren de wijfjesvos gevangen en bespanden met haar vel een tovertrommel, die voor regen moest zorgen. De geest die het uiterlijk van Tadanobu heeft aangenomen is de zoon van de wijfjesvos (moervos) uit wiens vel de tovertrommel werd gemaakt, Hatsuone-no-Tsuzumi (de trommel met de beginklank). Voor de ogen van de geschrokken Shizuka-Gozen neemt de geest zijn ware vossengedaante aan en vertelt hoe hij uit liefde voor zijn moeder de gedaante van Tadanobu heeft aangenomen om zo de trommel te kunnen volgen.

De vos voegt eraan toe dat hij het betreurt Tadanobu last te hebben bezorgd. Hij zal nu naar zijn vaderland terugkeren en ermee ophouden de mensenwereld te storen. Geëerd door de naam 'Yoshitsune Genkurō' die Yoshitsune hem gegeven heeft, kondigt de geest aan dat hij zich altijd Kitsune Genkurō zal noemen (de vos Genkurō). Daarop buigt hij diep voor de trommel en zegt haar onder tranen dat hij haar moet verlaten. Yoshitsune verlaat zijn schuilplaats, geroerd als hij is door de ouderliefde en de goedheid van de geest. Hij spreekt de vos vriendelijk aan. Deze beantwoordt zijn groet, maar trekt zich zwiingend terug, onderwijl treurig naar de trommel starend. Yoshitsune verzoekt Shizuka-Gozen op de trommel te slaan om hem weer tevoorschijn te roepen. De trommel zwijgt echter: de vrouw merkt op dat door de scheiding ook de trommel droevig is. Onwillekeurig vergelijkt Yoshitsune de liefde van de vos voor zijn moeder met de strenge wijze waarop zijn eigen broer hem

behandelt: een dier kan menselijker
gevoelens hebben dan een mens.
Plotseling verschijnt de geest weer.
Yoshitsune bedankt hem voor de
bescherming die hij Shizuka-Gozen
gegeven heeft en voegt eraan toe
dat hij daarvoor als beloning de
trommel ten geschenke krijgt.
Stralend van vreugde toont de
geest zijn dankbaarheid en
waarschuwt Yoshitsune dat de
monniken van de buurtempel tegen
hem samenzweren.

Onderbreking 5 minuten.

Acte III Scène II

In de binnentuin

Kakuhan/Noritsune

Een krijgsmoonnik uit Yoshino

Kamei

Danshirō Ichikawa

Kataoka

Shinjiro Nakamura

Ise

Yajūro Bandō

Suruga

Koyone Ichikawa

Benkei

Ukon Ichikawa

Kashō Nakamura

Inderdaad storten zes bewapende monniken zich op het toneel om Yoshitsune te doden. De vos echter, vecht met ze en verslaat hen. Dan verdwijnt hij met zijn geliefde trommel achter een kersenboom. Nu is het toevluchts-oord van Yoshitsune beschermd door de betovering van de vos. Het hoofd van de vijandelijke monniken, Yokokawa no Kakuhan, ontsnapt aan de betovering en dringt de hof binnen. Yoshitsune herkent onder de monnikspij een generaal der Taira, Noritsune en daagt hem uit tot een tweekamp door met hem – naar riddercode – een afspraak te maken op de berg Yoshino voor een gevecht met gelijke wapens op leven en dood.

Acte III Scène III

Voor de Zaōdō tempel op de
berg Yoshino

Tadanobu

Yoshitsune

Shizuka-Gozen

Benkei

Kamei

Kataoka

Ise

Suruga

Manrikibō een krijgsmonnik

Senrikibō een krijgsmonnik

Overige krijgsmonniken

Ennosuke Ichikawa III

Karoku Nakamura

Kotarō Nakamura

Kashō Nakamura

Shinjirō Nakamura

Yajūrō Bandō

Koyone Ichikawa

Ukon Ichikawa

Danen Ichikawa

Kanjurō Arashi

Kisaburō Ichikawa

Enjūrō Ichikawa

Engorō Ichikawa

Chōjūrō Nakamura

Tomishirō Nakamura

Shikimatsu Nakamura

Shizuya Nakamura

Tokisuke Nakamura

Kiyosuke Sawamuro

Nobuo Arashi

Tokuya Arashi

Tokumaru Arashi

Hinazō Arashi

Emiya Ichikawa

Emitarō Ichikawa

Takiyuki Ichikawa

Danshi Ichikawa

Yaotoshi Ichikawa

Kinya Kataoka

Sasatarō Onoe

Danshi Ichikawa

Takijirō Ichikawa

Acte III Scène III

De berg Yoshino is bedekt met bloeiende kersbomen wier bloesems door de wind verspreid worden. Op het dak van de tempel Zaōdō wacht Satō Tadanobu op de aankomst van Noritsune. Om de dood van zijn broer Tsuginobu te wreken, wil hij hem aanvallen: de pijl die zijn broer op het strand van Yashima getroffen heeft, was door Noritsune afgeschoten. Nu wil Noritsune de jonge keizer Antoku, die onder bescherming van Yoshitsune staat, gevangen nemen om de macht te grijpen. Tadanobu trekt de wapenrusting van Yoshitsune aan en vertrouwend op de magische bescherming van de vos, valt hij Noritsune aan. Maar Yoshitsune komt op en hij scheidt de twee mannen. Hun levenspaden moeten zich nu scheiden: Noritsune moet de kleine Antoku, die de keizerlijke waardigheid nu opgegeven heeft, naar Ohara begeleiden; Yoshitsune zal met zijn gevolg naar Michinoku reizen en Shizuka-Gozen met Tadanobu naar Yamato, het land van de vos Genkuro.